

Súd: Okresný súd Košice II
Spisová značka: 17P/163/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7221209367
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 11. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Macalová
ECLI: ECLI:SK:OSKE2:2021:7221209367.2

Uznesenie

Okresný súd Košice II v právnej veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: K. Q., nar. XX.XX.XXXX, t. č. umiestnená v Centre pre deti a rodiny sv. Jozefa, J. Wolkera 41, Spišská Nová Ves, zast. kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Košice, Staničné námestie č. 9, Košice, dieťa rodičov: X. Q., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom Z. X, S. a otec neuvedený, v konaní o návrhu H. F., nar. XX.XX.XXXX a B. F., nar. XX.XX.XXXX, obaja bytom S. S. XX, S. na zverenie maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti, o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia takto

rozhodol:

Nariaďuje neodkladné opatrenie:

D o č a s n e z v e r u j e maloletú K. Q.Á., nar. XX.XX.XXXX do starostlivosti navrhovateľov H. F., nar. XX.XX.XXXX a B. F., nar. XX.XX.XXXX, ktorí sú oprávnení a povinní sa o maloletú osobne starať, zastupovať ju a spravovať jej majetok v bežných veciach, a to až do právoplatného skončenia konania vo veci samej.

o d ô v o d n e n i e :

1. Písomným podaním, doručeným Okresnému súdu Košice II dňa 11.11.2021 navrhovatelia žiadali, aby súd rozhodol o zverení maloletej do ich náhradnej osobnej starostlivosti a zaviazal matku maloletej prispievať na jej výživu mesačným výživným vo výške 29,87 eur. Spolu s návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia podali aj návrh vo veci samej. Svoj návrh odôvodnili tým, že rozsudkom Okresného súdu Košice II sp. zn. 26P/49/2019-34 zo dňa 22.05.2019, právoplatným dňa 03.07.2019, bola maloletá umiestnená do ústavnej starostlivosti Centra pre deti a rodinu sv. Jozefa. Zároveň bola maloletá rozsudkom Okresného súdu Košice II sp. zn. 23P/300/2016-34 prehlásená za osvojiteľnú. Návrh sa rozhodli podať na základe slobodného rozhodnutia z dôvodu, že sestra navrhovateľky X. Q. sa o svoju dcéru dlhodobo nestará a neplní si voči nej vyživovaciu povinnosť. O tom, že maloletá je umiestnená v centre pre deti a rodinu sa navrhovateľka dozvedela náhodne od polície, ktorá ju oslovila z dôvodu zisťovania informácií o matke maloletej z dôvodu neplnenia výživného. Následne sa spolu s manželom rozhodli navštíviť maloletú v zariadení. Spolu s deťmi ju navštevovali celé leto. Počas tohto obdobia maloletá spoznala všetkých členov rodiny. Od prvého momentu ju považovali za svoju. O tom, že si ju chcú osvojiť sa rozprávali hneď pri prvej návšteve so sociálnou pracovníčkou a psychologičkou centra, zároveň sa na príslušnom úrade práce, sociálnych vecí a rodiny informovali ako postupovať. Po pár mesiacoch sa k nim už maloletá sama pýtala a bolo im umožnené, aby k nim prišla aj na dlhšiu návštevu. Strávila v ich domácnosti predĺžený víkend od piatka do utorka, teda tri noci. Navrhovatelia uviedli, že bývajú v dvojpodlažnom rodinnom dome v S. S. s veľkou záhradou, spolu s ich siedmimi deťmi. K. už berú ako svoje ďalšie dieťa, nevedia si bez nej predstaviť svoj život, majú ju veľmi radi, prirástla im k srdcu. Maloletá má vytvorený dobrý vzťah aj s deťmi navrhovateľov, radi sa spolu hrali, požičiavali jej hračky. Majú záujem na tom, aby maloletá vyrastala v ich rodine v prirodzenom rodinnom prostredí.

2. Navrhovatelia súdu spolu s návrhom doručili potvrdenia všeobecného lekára pre dospelých o zdravotnej spôsobilosti oboch navrhovateľov, zmluvu o nájme rodinného domu zo dňa 01.11.2018,

potvrdenie úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Košice o poberaní rodičovského príspevku, prídavkov na dieťa, dávky v hmotnej núdzi navrhovateľom, o vedení navrhovateľa v evidencii uchádzačov o zamestnanie, ako aj výpis z registra trestov u oboch navrhovateľov.

3. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Košice /ďalej len úrad/ doručil dňa 18.11.2021 súdu správu z prešetrenia pomerov u maloletého dieťaťa, v ktorej uviedol, že maloletá K. bola uznesením Okresného súdu Košice II sp. zn. 23P/78/2016 zo dňa 2.3.2016, právoplatným dňa 19.4.2016, umiestnená do Centra pre deti a rodiny Gelnica. Rozsudkom Okresného súdu Košice II sp. zn. 23P/78/2016 zo dňa 28.10.2016, právoplatným dňa 23.12.2016 súd nariadil maloletej ústavnú starostlivosť v Centre pre deti a rodiny Gelnica. Na základe ním podaného návrhu rozsudkom Okresného súdu Košice II sp. zn. 23P/300/2016 zo dňa 7.12.2016, právoplatným dňa 28.1.2017, súd rozhodol, že maloletá spĺňa podmienky osvojiteľnosti. Následne bola maloletá dňa 15.3.2017 hlásená do prehľadu detí, ktorým je potrebné sprostredkovať náhradnú rodinnú starostlivosť. Dňa 15.1.2019 bola úradu zaslaná žiadosť vo veci podania návrhu na zmenu zariadenia z dôvodu dlhodobo nepriaznivého zdravotného stavu maloletej. Okresný súd Košice II uznesením sp. zn. 26P/84/2019 zo dňa 15.4.2019 nariadil neodkladné opatrenie, ktorým nariadil Centru pre deti a rodiny Gelnica odovzdať maloletú do dočasnej starostlivosti Dom Charitas sv. Jozefa, Spišská Nová Ves. Rozsudkom sp. zn. 26P/49/2019 zo dňa 22.5.2019, právoplatným dňa 3.7.2019 zmenil rozsudok sp. zn. 23P/78/2016 zo dňa 28.10.2016 tak, že maloletá bude vykonávať ústavnú starostlivosť v Dome Charitas sv. Jozefa, J. Wolkera 41, 052 01 Spišská Nová Ves a matka je povinná platiť výživné. Maloletá K. pochádza z družobného pomeru matky a otca v rodnom liste neuvedeného. Matka má dcéru V. Q., ktorá je v náhradnej osobnej starostlivosti u jej sestry Y. I., a jej manžela X. I.. V starostlivosti matky sa nachádza S. Q.J., Q. P., a najmladšie dieťa P. Matka s druhom a maloletými deťmi sa zdržiava v R. G. J.. Zo správy z Centra pre deti a rodinu sv. Jozefa („ďalej len „centrum“) zo dňa 15.11.2021 vyplýva, že u maloletej pozorujú pokrok v zvládaní emócií a rozvoji reči. Znížila sa frekvencia negatívnych afektov pri ktorých nekomunikovala, iba plakala alebo kričala. Pretrvávajú ťažkosti vo vyjadrovaní negatívnych a pozitívnych emócií, pri ktorých sa trasie, ale učí sa pracovať s dychom. Je zhovorčivejšia, motivovaná kontaktom s navrhovateľkou a jej rodinou. Z ich záujmu je maloletá nadšená. Dosiahla výrazné pokroky v komunikačných zručnostiach, od septembra 2021 je zaradená do Špeciálnej materskej školy Q..Q.. S. v W. K. B., ktorú navštevuje dvakrát do týždňa. Zaostáva v psychomotorickej vývine a rozumová schopnosť sa pohybuje v pásme stredne ťažkej duševnej zaostalosti. Je plienkovaná, pravidelne vysádzaná na sociálne zariadenie. Stravuje sa bez obmedzení, vie používať príbor, pije z pohára. Centrum kontaktovalo mestskú políciu za účelom skontaktovania sa s matkou maloletej, ktorú sa nepodarilo zastihnúť, preto sa skontaktovali s navrhovateľkou. Po zistení informácie o umiestnení maloletej navrhovateľka kontaktovala centrum a začala sa zaujímať o maloletú. Na začiatku leta 2021 sa zrealizovala prvá návšteva navrhovateľov v centre. Počas návštevy manželia uviedli, že majú záujem zabezpečiť starostlivosť o maloletú. Počas nasledujúceho obdobia manželia s centrom pravidelne komunikovali, navštevovali maloletú, zaujímali sa o jej celkový stav. Návštevy sa realizovali 28.6.2021, 19.7.2021, 30.7.2021, 27.8.2021 V rámci adaptácie sa realizovala návšteva maloletej u navrhovateľov. Prvýkrát šlo o poldenný pobyt a neskôr bola u nich na návšteve na krátkodobom pobyte od 29.10.2021 do 2.11.2021. Maloletá si k manželom vytvorila citový vzťah a každou ďalšou návštevou sa ich väzba prehľbovala. Jej zdravotný stav je toho času stabilizovaný, bez dlhodobej liečby. Je dispenzarizovaná v psychologickej, psychiatrickej, neurologickej, gastroenterologickej a stomatologickej ambulancii. Navrhovatelia boli oboznámení s informáciami o maloletej a tiež o potrebe individuálneho prístupu. Centrum hodnotí všetky stretnutia pozitívne, má k rodine vytvorený vzťah, pozná všetkých členov rodiny. Maloletá prejavila túžbu s navrhovateľmi bývať. Matka maloletú od jej umiestnenia nekontaktovala žiadnou formou, ani nikto z rodiny. Súdom stanovenú vyživovaciu povinnosť si matka neplní. Centrum odporúča zverenie dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľov. Úrad vykonal dňa 15.11.2021 neohlásené sociálne šetrenie u navrhovateľov, kde boli prítomní navrhovatelia, maloleté deti a otec navrhovateľa. Manželia bývajú v staršom, ale priestrannom rodinnom dome so záhradou. Dom je rozdelený na bytové časti, kde jednu bytovú časť obývajú navrhovatelia s maloletými deťmi a druhú bytovú časť obýva brat p. F. s manželkou, ich deťmi a otcom. Manželia F. majú k dispozícii dve podlažia rodinného domu. Prvé podlažie tvorí chodba, plne zariadená kuchyňa, toaleta, kúpeľňa, spálňa, obývací izba spojená s detskou izbou. V prízemnom podlaží dom disponuje kotolňou, špajzou, izbami, ktoré v budúcnosti manželia budú rekonštruovať, aby mali maloleté deti viac priestoru. Domácnosť je plne zariadená. Navrhovateľka toho času poberá rodičovský príspevok a prídavok na deti, navrhovateľ je evidovaný na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny. Manželia majú spolu sedem detí: s mal. W. je matka na rodičovskej dovolenke; mal. X., B., J., H. navštevujú základnú školu, mal. Q. a B. navštevujú stredné školy. S maloletou X. absolvujú raz ročne pravidelné kardiologické kontroly v Bratislave. Navrhovateľ slabšie počuje na jedno

ucho, niekedy nosí načúvací prístroj. Príjem rodiny tvorí okolo 500€, starý otec poberá na vnučku príspevok vo výške 550€. Mesačný nájom je vo výške 200€, ktorý uhrádzajú navrhovatelia v polovičnej výške. Výdavky rodiny sú 100€ nájomné, 60€ elektrina, internet. Navrhovatelia vlastnia osobné motorové vozidlo. Uviedli, že počas pobytu maloletej sa nevyskytol žiaden problém, maloletá ich oslovuje mama, oco. Maloleté deti majú navzájom pekný vzťah a prijali ju medzi seba.

4. Záverom úrad odporúča zveriť maloletú K. do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľov a matku maloletej zaviazat' plniť vyživovaciu povinnosť vo výške 30% sumy zo životného minima na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Košice.

5. Podľa čl. 11 ods. 1 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len CMP), súd postupuje a rozhoduje v súlade s platnými a účinnými právnymi predpismi pri zohľadnení ich vzájomného vzťahu a v súlade so základnými princípmi tohto zákona.

6. Podľa ust. § 1 CMP, podľa tohto zákona súdy prejednávajú a rozhodujú veci ustanovené v tomto zákone.

7. Podľa ust. § 2 ods. 1 CMP, na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

8. Podľa ust. § 360 ods. 1, 2 CMP, neodkladné opatrenie možno nariadiť aj bez návrhu v konaniach, ktoré možno začať aj bez návrhu. Ak súd nariadi neodkladné opatrenie bez návrhu pred začatím konania vo veci samej, začne konanie vo veci samej alebo poučí účastníkov o možnosti podať návrh na začatie konania vo veci samej.

9. Podľa ust. § 363 CMP, súd môže aj bez návrhu zrušiť nariadené neodkladné opatrenie, ak sa zmenia pomery alebo ak odpadli dôvody, pre ktoré bolo nariadené.

10. Podľa ust. § 324 ods. 1 a 3 zákona č. 160/215 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len CSP), pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie. Neodkladné opatrenie súd nariadi iba za predpokladu, ak sledovaný účel nemožno dosiahnuť zabezpečovacím opatrením.

11. Podľa ust. § 325 ods. 1 CSP, neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

12. Podľa ust. § 329 ods. 1 veta prvá a ods. 2 CSP, súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez vylúču a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania. Pre neodkladné opatrenie je rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie.

13. Podľa ust. § 330 ods. 1, 2 CSP, súd môže určiť, že neodkladné opatrenie bude trvať len po určený čas. Ak to povaha veci pripúšťa, súd môže nariadiť neodkladné opatrenie, ktorého obsah by bol totožný s výrokom vo veci samej.

14. V danom prípade sa jedná o konanie vo veci starostlivosti súdu o maloletých, ktoré konanie upravuje CMP, za aplikácie všeobecnej subsidiarity CSP. CMP upravuje odlišnosti od všeobecného procesného režimu CSP ako generálneho procesného kódexu. Aj z nadpisu tretej časti CMP „Niektoré ustanovenia o neodkladných a iných opatreniach súdu“ je nepochybné, že tento zákon upravuje len niektoré špecifiká neodkladných opatrení v mimosporových konaniach s tým, že všeobecná úprava a účel inštitútu neodkladného opatrenia je upravený v príslušných ustanoveniach CSP. Preto súd v danej veci aplikuje príslušné ustanovenia oboch procesných kódexov. Pretože konanie vo veciach starostlivosti súdu o maloletých je konaním, ktoré možno začať aj bez návrhu, súd nie je viazaný obsahom návrhu.

15. Účelom neodkladných opatrení je rýchlo a pružne riešiť takú situáciu, keď je potrebný okamžitý zásah súdu a rýchla úprava právnych (nielen faktických) pomerov účastníkov. Pri rozhodovaní o neodkladnom opatrení súd neskúma okolnosti, ktoré sú dôležité pre konanie vo veci samej. Ide len o skúmanie splnenia podmienok bezodkladnosti vydania rozhodnutia. Na nariadenie neodkladného opatrenia je postačujúce, aby sa aspoň osvedčila danosť práva a aby neboli vážnejšie pochybnosti o potrebe neodkladnej úpravy. Predpokladom jeho nariadenia je teda existencia naliehavej potreby operatívneho zákroku, ktorá neznesie odklad a nie je možné ju vyriešiť až rozhodnutím vo veci samej, pričom je potrebné vždy prihliadať na záujem maloletého dieťaťa. Miera osvedčenia sa riadi danou situáciou, najmä naliehavosťou jej riešenia (viď rozhodnutie Najvyššieho súdu SR 5 Cdo 91/2012).

16. Po oboznámení sa s návrhom a obsahom predložených listinných dôkazov má súd za to, že návrh na nariadenie neodkladného opatrenia je dôvodný. Navrhovatelia podaným návrhom osvedčili nevyhnutnosť zásahu zo strany súdu. Z podaného návrhu vyplýva, že maloletá je aktuálne na základe rozhodnutia súdu umiestnená v ústavnom zariadení. Navrhovatelia sú jej príbuznými a od času, kedy sa o umiestnení maloletej dozvedeli, prejavujú o ňu záujem, navštevujú ju. Maloletá so súhlasom ústavného zariadenia absolvovala u navrhovateľov krátkodobý pobyt. K navrhovateľom a ich deťom si vytvorila citové väzby, sama sa k nim pýta, chce s nimi tráviť čas. Rovnako zo strany navrhovateľov a ich rodiny došlo k vytvoreniu pozitívnych citových väzieb k maloletej. Nakoľko kolízny opatrovník konštatoval,

že navrhovatelia majú vytvorené vhodné podmienky pre zabezpečovanie starostlivosti o maloletú a potvrdil aj vzájomné citové väzby, má súd za to, že je jednoznačne v jej záujme, aby bola neodkladným opatrením dočasne zverená do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľov. V zmysle ust. § 54 ods. 1 Zákona o rodine náhradná osobná starostlivosť má prednosť pred ústavnou starostlivosťou, pričom ide o príbuzných maloletej, s ktorými má vytvorené blízke citové väzby. Vzhľadom na vek maloletej, ako aj jej psychický a fyzický stav má súd za to, že je vhodné, aby bola maloletá zverená do dočasnej starostlivosti navrhovateľov neodkladným opatrením. S poukazom na uvedené skutočnosti súd považuje v danom prípade dočasné zverenie maloletej do starostlivosti navrhovateľov za najvhodnejšiu alternatívu pre zabezpečenie jej zdravého psychického a fyzického vývoja. V zmysle ust. § 330 ods. 1 CSP, súd rozhodol, že neodkladné opatrenie bude trvať do právoplatného skončenia vo veci samej.

17. Súd zároveň určil rozsah práv a povinností navrhovateľov voči maloletému dieťaťu, a to z toho dôvodu, že navrhovatelia budú vykonávať starostlivosť o maloleté dieťa až do rozhodnutia vo veci samej a ide o osoby, ktoré voči dieťaťu zatiaľ žiadne práva nemali.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu je možné podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na súde, proti ktorého rozhodnutiu smeruje v troch vyhotoveniach.

Podľa § 363 CSP, v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 365 odsek 1 CSP, odvolanie možno odôvodniť tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 62 odsek 1, odsek 2 CMP, odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

Podľa § 63 CMP, v odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy.

Podanie urobené v listinnej podobe treba predložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie podania na trovy toho, kto podanie urobil.

Uznesenie o nariadení neodkladného opatrenia je vykonateľné vyhlásením; ak sa nevyhlasuje, je vykonateľné, len čo bolo vyhotovené (§ 365 ods. 3 CMP).